WARIES MISDAADREEKS · Nº 240

Wak in Zoeterwoude

De zaak van de schaatser in het wak

Een kies-je-eigen-route-onderzoek
voor wie alleen of samen een zaak wil oplossen

UITGEVERIJ WARIES

Inhoud

Hoe dit boek werkt	4
Tijdkaart	6
Wie is wie	8
De polderbaan	9
Het onderzoek, § 1 tot en met § 40	10
Aan de lezer	66
Werkbladen	67
Antwoordformulier	70
Hints	73
Oplossing	77
Puntentelling	83
Nawoord	85

Hoe dit boek werkt

Dit is geen roman. Je leest dit boek niet van voor naar achter: je bent de rechercheur, en jij beslist waar je heen gaat.

Het boek bestaat uit genummerde **paragrafen** (§). Aan het eind van elke paragraaf staan een of meer keuzes met een pijl. Kies er een en blader naar die paragraaf. De nummers lopen door elkaar, zodat je niet per ongeluk vooruit leest. Lees alleen de paragraaf waar je naartoe gestuurd wordt.

Je begint bij **§ 1**. De eerste zes paragrafen lees je op volgorde; ze leggen vast wat iedereen weet als het onderzoek begint. In **§ 7**, bij de keet van de ijsclub, kies je daarna zelf je eerste route:

> **Route van de ijsmeester:** het ijs, de metingen, de boer op wiens land de baan ligt.
>
> **Route van de buurman aan de Oude Rijn:** het huis van het slachtoffer aan de Rijndijk, zijn vrouw en de man naast hen.
>
> **Route van de schaatsclub:** de toerschaatsers met wie hij reed, en hun kas.

Elke route eindigt met een **spoorwoord**. Schrijf het op je tijdkaart. Met alle drie spoorwoorden mag je naar de eindbespreking, waar de laatste uitslagen binnenkomen. Daarna beantwoord je de vragen op het antwoordformulier, en pas dan open je de verzegelde oplossing.

DE KLOK

Bovenaan elke paragraaf staat hoeveel tijd hij kost. Je begint om **09.30 uur**. Tel na elke paragraaf de minuten op je tijdkaart bij elkaar. Om 18.00 uur wil de officier van justitie horen of dit

Wie is wie

HET SLACHTOFFER EN ZIJN HUIS AAN DE RIJNDIJK

Bram Overvliet (54), taxateur van landbouwgrond, fanatiek toerschaatser. Baanverkenner van IJsclub Achterwetering, lid van de kascommissie van de toerschaatsclub. Woonde aan de Rijndijk in Zoeterwoude-Rijndijk, met de tuin aan de Oude Rijn.
Ellen Overvliet (51), zijn vrouw, apothekersassistente.
Henk Zwanenburg (61), de buurman. Gepensioneerd monteur, heeft een sloep aan de Oude Rijn.
Truus de Graaf (70), een paar huizen verderop aan de Rijndijk.
Youssef El Amrani (17), bezorgt ’s ochtends kranten op de Rijndijk.
Annet Verkade, zus van Ellen, woont in Leiderdorp.

DE POLDERBAAN

Jaap Hoogendoorn (66), ijsmeester van IJsclub Achterwetering, al zesentwintig winters.
Arie Groenewegen (58), melkveehouder. De baan ligt op zijn land; zijn erf grenst aan de zijsloot.
Kees en Riet Bos (84 en 81), wonen aan het Westeinde, ook aan de zijsloot.
Wim van Veen (71), vrijwilliger van de ijsclub; met nog twee vrijwilligers lid van de baanploeg.
Ria Noordam, bakkerij Noordam in het Dorp.

TOERSCHAATSCLUB RIJNLAND RONDOM (TRR)

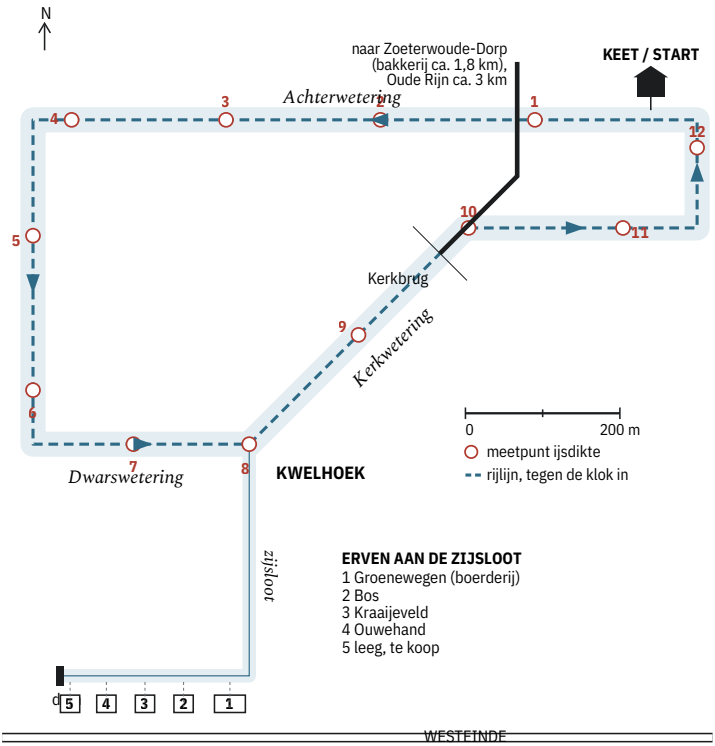
Marjolein Kraaijeveld (49), voorzitter. Interieuradviseur, woont aan het Westeinde.
Ruben Taal (36), penningmeester, heeft een fietsenwinkel in het Dorp. Trainingsmaatje van Bram.
Gerda Mulder (67), gepensioneerd lerares, samen met Bram de kascommissie.
Lotte Visser, een kennis van Ruben in Leiden.

HULPVERLENING EN JUSTITIE

Jij, rechercheur van Team Ommelanden.
Dewi Kortekaas, Forensische Opsporing (FO).
Frank Rietveld, bevelvoerder van de brandweer.
Mirjam Steenbergen, forensisch arts.
Mr. R. Doornbos, officier van justitie van dienst.

De polderbaan

IJsclub Achterwetering, rondje van 2,4 km over drie weteringen, tussen het Dorp en het Westeinde. Er wordt tegen de klok in gereden. De rode cijfers zijn de vaste meetpunten van de ijsmeester. Kaart naar het baanboekje van de ijsclub.

De zijsloot is alleen bereikbaar vanuit de achtertuinen van de vijf erven; aan de westkant loopt hij dood op een dam. Vanaf de weg is hij niet te zien. Van de erven naar de Kwelhoek is het over de zijsloot 350 tot 500 meter; van nummer 3 ruim 400 meter.

1 Een melding om 08.05 uur

Zaterdag 7 februari 2026. Het vriest al zes dagen. Om 08.55 uur gaat je telefoon, net als je de eerste koffie hebt ingeschonken.

‘Ongeval op natuurijs in Zoeterwoude,’ zegt de teamleider. ‘Schaatser door het ijs, overleden. Op zich niets voor ons, maar de bevelvoerder van de brandweer belde zelf. Hij vindt de rand van het wak raar. Rij even langs en kijk of hij gelijk heeft. Het transcript van de melding zet ik in je map.’

Je leest het in de auto, bij het rode licht op de afrit van de A4.

MELDKAMER · TRANSCRIPT 112-GESPREK 08.05.40 – 08.12.03

MK 112, welke dienst wilt u?

Beller Brandweer! Ambulance, alles. Er ligt iemand in een wak. Op de polderbaan bij Zoeterwoude-Dorp, de Kwelhoek, waar die sloot erop uitkomt.

MK Ziet u de persoon?

Beller Nee. Ik zie zijn muts. Het ijs is helemaal kapot daar, het is één zwart gat. Het is Bram, Bram Overvliet, ik weet het zeker, het is zijn muts.

MK Hoe is uw naam?

Beller Ruben. Ruben Taal. Ik zou met hem rijden, ik was later, hij was alleen gegaan…

MK Ruben, ga niet zelf naar het wak toe. Blijf op het stevige ijs. Hoe lang ligt hij erin, weet u dat?

Beller Nee! Ik weet het niet. Ik kom net aanrijden. Er is niemand hier, er is helemaal niemand.

MK De brandweer is onderweg. Blijf aan de lijn.

Je zet je auto om 09.25 uur naast de keet van IJsclub Achterwetering, een groen houten gebouwtje met een windvaan, aan

Om half tien loop je de baan op. Vanaf nu loopt je klok.

→ Loop met de mensen van de Forensische Opsporing naar de bocht. Ga naar **§ 2**.

2 Sporen in de Kwelhoek

Dewi Kortekaas van de Forensische Opsporing wacht je op bij de keet. Ze heeft een rol afzetlint om haar arm en een fototoestel om haar nek. ‘We rijden naar de Kerkbrug en lopen in het spoor van de brandweer,’ zegt ze. ‘De kades blijven schoon, en de rest van het ijs ook. Het is één groot plakboek.’

Vanaf de Kerkbrug is het driehonderdvijftig meter over de Kerkwetering, in de platgetrapte baan van de ijsslee. Links en rechts de kades, smalle ruggen van bevroren veen, wit en ongerept; daarachter het weiland. Onderweg vertelt Dewi wat ze weet. ‘De sneeuw viel vanochtend tussen tien over vijf en tien voor zes, zegt het weerstationnetje van de ijsclub. Een halve centimeter. Alles wat je in die sneeuw ziet, is dus van na tien voor zes. Dat maakt het makkelijk.’

De Kwelhoek blijkt geen gewone bocht. De Dwarswetering verbreedt zich hier tot een bijna vierkante plas, een oud petgat. De rijlijn loopt eroverheen en buigt naar het noordoosten, de Kerkwetering op. Aan de zuidkant komt een smalle zijsloot uit op de plas. In het midden van de binnenbocht ligt het wak: zwart water, randen vol scherven, opgevist en verbrijzeld.

‘De brandweer kwam met een ijsslee over de Kerkwetering, vanaf de Kerkbrug,’ zegt Dewi. ‘Dat stuk is vertrapt. De rest is gaaf. Kijk.’

FO · EERSTE BEVINDINGEN SPOREN **D. KORTEKAAS**

A Schaatsspoor op de rijlijn, in rijrichting. Rechts ervan op regelmatige afstand een prikje in de sneeuw. Spoor gaat door de bocht verder over de Kerkwetering.

B Schaatsspoor op de rijlijn, in rijrichting, zonder prikjes. Ca. 12 m voor de bocht buigt het naar binnen af en loopt op ruim 4 m binnen de lijn het wak in. Diepe, lange streken: hoge snelheid.

C Schaatsspoor uit de zijsloot, met prikjes ernaast. Kruist de rijlijn, komt bij de markeringen en bij twee afdrukken in de binnenbocht, raakt deels in het vertrapte deel en gaat terug de zijsloot in. In de zijsloot na ca. 40 m niet meer te volgen (wilgen, bijna geen sneeuw).

D Schaatsspoor van de melder, vanaf de keet, op de rijlijn. Stopt ca. 6 m voor het wak.

Afdrukken Twee vierkante afdrukken in de verse sneeuw, ca. 30 x 30 cm, beide ongeveer 4 m binnen de markeringen 8a en 8b. Herkomst onbekend.

Kades Op de kades rond de Kwelhoek en langs de zijsloot ligt de sneeuw ongerept: geen voetsporen.

Verder Bij de start, naast de keet, staat een ijspriem rechtop in de sneeuw. Volgens de brandweer de priem van het slachtoffer.

'Twee schaatssporen van hem, denk ik,' zegt Dewi. 'A en B. Eén keer netjes op de lijn, één keer de bocht afgesneden. En dan C. Iemand uit de zijsloot. Wie dat is, mag jij uitzoeken.'

Ze knikt naar de zijsloot. 'En die afdrukken. Vierkant. Ik heb geen idee.'

→ Lees het rapport van de brandweer. Ga naar **§ 3**.

3 Het rapport van de bevelvoerder

Bevelvoerder Frank Rietveld is een man met een snor vol rijp. Hij heeft zijn rapport al in de wagen uitgetikt en geeft je een

4 De app van de baanploeg

Een agent heeft de groepsapp van de baanploeg laten zien door een van de leden, een vrijwilliger die achter de keet koffie staat te zetten. Je krijgt een schermafdruk. De groep heeft zeven leden: de ijsmeester, Bram, de boer van het land, de voorzitter van de toerschaatsclub en drie vrijwilligers.

GROEPSAPP · BAANPLOEG ACHTERWETERING **SCHERMAFDRUK**

donderdag 5 februari

Jaap Hoogendoorn 11:58
Baan open om 12 uur. 8 cm. Kwelplek in de binnenbocht van de Kwelhoek gemarkeerd met bezem. Niet in de binnenbocht rijden!

Bram Overvliet 12:03
Mooi werk Jaap. Ik doe de komende dagen de proefronde, zoals afgesproken.

vrijdag 6 februari

Jaap Hoogendoorn 16:52
Gemeten: overal 10 à 11 cm, kwelplek 6. Morgen open 9.00. Proefronde Bram 7.40 zoals altijd.

Bram Overvliet 16:58
Top. Melding volgt rond 7.50.

Marjolein Kraaijeveld 17:20
Dinsdagavond TRR-training op deze baan, als het ijs het houdt. Wij nemen zelf koffie mee.

Arie Groenewegen 20:41
Niet meer parkeren op mijn erf. Vorige week stond het vol tot aan de stal.